

PROSLOV

Pripremajući se svojedobno za skup »Hrvatski jezik u XX. stoljeću« (2005), što su ga organizirali profesori Marko Samardžija i Ivo Pranjković u sklopu niza Matičinih znanstvenih skupova »XX. stoljeće«, prikupio sam i iščitao korpus radova hrvatskih jezikoslovaca relevantnih za temu »standardologija u jezikoslovnoj kroatistici«. Izdvojio sam tada četvoricu autora – Ljudevita Jonkea, Dalibora Brozovića, Radoslava Katičića, Josipa Silića – smatrajući da su njihovi tekstovi od osobitog značenja za konstituiranje domaće standardologije u drugoj polovici 20. stoljeća. Iz mogega teksta »Mjesto standardologije u jezikoslovnoj kroatistici«, koji je bio ograničen na dva autorska arka, razvidno je pak da su u njemu najviše mjesta zauzele rasprave Dalibora Brozovića o naravi standardnog jezika i klasifikaciji slavenskih standardnih jezika objavljene u formativnom razdoblju standardologije te radovi u kojima se Brozović bavi varijantama i različitim aspektima povijesti hrvatskoga jezičnog standarda.

Priređujući knjigu u kojoj su skupljeni Brozovićeви članci objavljeni u *Telegramovoj* rubrici »Jezik današnji« (*Jezik današnji 1965–1968*, Zagreb, Disput, 2016), odlučio sam iznova se vratiti njegovu tada već posve dovršenu standardološkom opusu. U uvodnoj studiji »Varijacije na temu varijanata, jezika i povijesti« nastojao sam detaljno prikazati Brozovićeve općestandardološke

radove, potom one u kojima se bavi jezičnim standardom (varijantama i standardnom novoštokavštinom) te radove u kojima je zaokupljen periodizacijom hrvatskoga jezičnog standarda.

U Maloj knjižnici Matice hrvatske objavljuje se izmijenjena, znatno proširena inačica te studije – sada strukturirana u sedam poglavlja – u kojoj je uzet u obzir širi, slavistički i domaći, jezikoslovni (standardološki) kontekst te u manjoj mjeri Brozovićev udio u jezičnopolitičkim zbivanjima 1960-ih i 1970-ih. Naslov sam knjige djelomice posudio od samoga Brozovića (*Rječnik jezika ili jezik rječnika? Varijacije na temu varijanata*, Zagreb, 1969).

Zahvaljujem recenzentima – akademiku Stjepanu Damjanoviću i kolegi Ivanu Markoviću – na poticajnim objekcijama, kolegici Jasmini Han na pažljivu čitanju teksta te uredniku Luki Šeputu na spremnosti da prihvati ponuđeni rukopis.

K. M.